

L3G 06.03.B.02 - Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen, Bijlage 1. Toepassingsgebied/ondergrenzen en vrijstellingen PGS 15 (versie 2016)

Het toepassingsgebied van PGS 15 heeft betrekking op stoffen van een groot aantal ADR-klassen (zie tabel 1.1) die worden opgeslagen of tijdelijk opgeslagen in afwachting van verder transport. Voor een aantal ADR-klassen zijn de eisen voor de opslag echter in separate wet- en regelgeving ondergebracht en is de onderliggende publicatie niet van toepassing. In de onderstaande tabel 1.1 is de werkingssfeer van de publicatie verduidelijkt.

Tabel 1.1 — Toepassingsgebied PGS 15

Omschrijving stof of ADR-klasse	Wel in toepassingsgebied PGS 15	Niet in toepassingsgebied PGS 15
1		Alle stoffen
2	<ul style="list-style-type: none"> - Spuitbussen - UN 2037, houders, klein, gas (gaspatronen) - Aanstekers - Gasflessen met verstikkende, oxiderende of brandbare stoffen - Gasflessen met ammoniak en ethyleenoxide 	<ul style="list-style-type: none"> - Gasflessen met giftige of bijtende inhoud (behoudens ammoniak en ethyleenoxide); - Gesloten cryohouders (zie PGS 9); - Drukhouders met CO² 'koolzuurcilinders' bij horecagelegenheden - 'Koolzuurcilinders' met een doelmatige drukontlastvoorziening bij distributie-bedrijven zoals drankengroothandels - Gasflessen met blusgassen, zowel de flessen die t.b.v. een blusgasinstallatie vast zijn opgesteld als losse flessen, al dan niet gemonteerd op verrijdbare karren, muurbeugels enz., die specifiek bedoeld zijn voor het bestrijden / beheersen van brand - Ademluchtflessen ten behoeve van operatorpersoneel en brandweerpersoneel in kleedruimtes; controlekamers en afvulruimtes
3	Alle stoffen, m.u.v. hiernaast genoemde stoffen	<ul style="list-style-type: none"> - Alcoholhoudende dranken in consumentenverpakking - Dieselolie, gasolie of lichte stookolie met een vlampunt tussen 60 °C en 100 °C - Stoffen met UN-nummer 3256 (verwarmde brandbare vloeistof) - Niet-giftige, niet-bijtende en niet-milieugevaarlijke viskeuze oplossingen en homogene mengsels met een vlampunt van 23°C en hoger, die niet zijn onderworpen aan de voorschriften van het ADR (ADR 2.2.3.1.5) (zie begrippen in bijlage A: viscositeitsregel ADR)
4.1	Alle stoffen	

Vervolg op volgende pagina

L3G 06.03.B.02 - Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen, Bijlage 1. Toepassingsgebied/ondergrenzen en vrijstellingen PGS 15 (versie 2016), Vervolg

Omschrijving stof of ADR-klasse	Wel in toepassingsgebied PGS 15	Niet in toepassingsgebied PGS 15
4.2	Alle stoffen	
4.3	Alle stoffen	
5.1	Alle stoffen m.u.v. vaste minerale anorganische meststoffen	Vaste minerale anorganische meststoffen (PGS 7)
5.2	LQ-verpakkingen die stoffen bevatten met UN-nummer 3103 t.m. UN-nummer 3110 (type C t.m. F zonder temperatuurbeheersing) tot maximaal 1 000 kg	Overige stoffen ADR-klasse 5.2 (PGS 8)
6.1	Alle stoffen	
6.2	Classificatiecode I3 en I4 (UN-nummer 3291, UN-nummer 3373)	Overige stoffen ADR-klasse 6.2
7		Alle stoffen
8	Alle stoffen	Vaste minerale anorganische meststoffen (PGS 7)
9	Classificatiecode M6 en M7 (UN-nummer 3082 en UN-nummer 3077)	Overige stoffen van de ADR-klasse 9 en vaste minerale anorganische meststoffen (PGS 7)
CMR-stoffen	Alle stoffen m.u.v. de hiernaast genoemde categorie stoffen	Metalen in vaste vorm, m.u.v. poedervormige metalen. Voorbeelden zijn cadmium, molybdeen, nikkel enz.
Afvalstoffen	Met dezelfde chemische of fysische eigenschappen als bovengenoemde gevaarlijke stoffen en CMR-stoffen	Overige afvalstoffen
Gewasbeschermingsmiddelen en biociden	≥ 400 kg indien deze vallen onder één van bovengenoemde criteria	< 400 kg (vallen onder de zorgplichtbepaling, artikel 2a van de wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden)

PGS 15 heeft naast ADR-geclassificeerde stoffen tevens betrekking op CMR-stoffen. Deze bevatten bepaalde gevaarsaspecten.

In een veiligheidsinformatieblad (VIB) wordt in de paragraaf 'Informatie t.b.v. het vervoer' doorgaans aangegeven of de desbetreffende stof aan de viscositeitsregel voldoet. Stoffen die onder de hiervoor genoemde viscositeitsregel van het ADR vallen, worden in deze publicatie als niet-ADR geclassificeerde stoffen beschouwd.

Vervolg op de volgende pagina

L3G 06.03.B.02 - Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen, Bijlage 1. Toepassingsgebied/ondergrenzen en vrijstellingen PGS 15 (versie 2016), Vervolg

Ondergrenzen

Ten behoeve van de werkingssfeer van PGS 15 zijn ondergrenzen vastgesteld. Daarbij is rekening gehouden met zowel de gevaarsaspecten die bepaalde stoffen kunnen bezitten als de hoeveelheid verpakte gevaarlijke stoffen en CMR-stoffen die voor een goede bedrijfsvoering als werkvoorraad mag worden beschouwd. In tabel 1.2 zijn de te hanteren ondergrenzen genoemd. Het hangt van het karakter en de grootte van het bedrijf af of de ondergrenzen per inrichting, gebouw, opslagvoorziening of anderszins gelden. Zie hiervoor ook de toelichting op voorschrift 3.1.2. Voor verpakking(en) die onder het regime van gelimiteerde hoeveelheden (LQ, zie paragraaf 3.4 van het ADR) of vrijgestelde hoeveelheden (E, zie paragraaf 3.5 van het ADR) vallen, geldt een aanvullende vrijstelling tot in totaal de dubbele hoeveelheid van de in tabel 1.2 genoemde hoeveelheid. Deze aanvullende vrijstelling geldt alleen indien de stoffen in de transportverpakking zijn opgeslagen.

Tabel 1.2 — Te hanteren ondergrenzen en vrijstellingen

Gevaar conform de ADR-klasse zonder bijkomend gevaar ^b	Verpakkingsgroep	Ondergrens/vrijstelling kg of l ^a
Alle ADR-klassen	I	1
CMR-stoffen	n.v.t.	25
2 (UN 1950 Spuitbussen en UN 2037 Houders, klein, gas)	n.v.t.	50
3	II	25
3	III	50
4.1, 4.2, 4.3	II en III	50
5.1	II en III	50
5.2	LQ-verpakkingen die stoffen bevatten met UN-nummer 3103 t.m. UN nummer 3110 (type C t.m F zonder temperatuurbeheersing)	30 ^c
6.1	II en III	50
6.2 categorie I3, I4	II en III	50
8	II en III	250
9	II en III	250
Totaal	-	50 voor ADR-klasse 8 en 9: 250 ^d
2 (Gasflessen)	n.v.t.	125 l waterinhoud

^a Voor de interpretatie van kg of l, zie 1.7. Bij overschrijding is PGS 15 van toepassing.

^b Voor stoffen met een bijkomend gevaar is de laagste ondergrens/vrijstelling bepalend.

^c Hiermee wordt aangesloten op de in PGS 8 gehanteerde ondergrens.

^d Indien er sprake is van verschillende stoffen waarvoor verschillende ondergrenzen gelden, wordt de ondergrens overschreden wanneer de uitkomst (U) van de volgende formule gelijk is aan of groter is dan 1.

Vervolg op volgende pagina

L3G 06.03.B.02 - Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen, Bijlage 1. Toepassingsgebied/ondergrenzen en vrijstellingen PGS 15 (versie 2016), Vervolg

$$U = \frac{q_1}{Q_1} + \frac{q_2}{Q_2} + \frac{q_3}{Q_3} + \frac{q_4}{Q_4} + \dots$$

waarin:

q_x is de hoeveelheid van een bepaalde ADR-klasse in de desbetreffende verpakkingsgroep, conform de indeling in de eerste twee kolommen van Q, tabel 1.2;

Q is de bij die ADR-klasse/verpakkingsgroep vermelde ondergrens conform derde kolom van tabel 1.2.

Hoeveelheden van verpakte gevaarlijke stoffen en/of CMR-stoffen die de ondergrenzen niet overschrijden, moeten wel verantwoord worden opgeslagen. Dat wil zeggen dat opslag niet op de werkvloer mag plaatsvinden, tenzij het gaat om een hoeveelheid die als werkvoorraad kan worden aangeduid.

CMR-stoffen

In alle gevallen waarin arbeid wordt verricht waarbij werknemers worden of kunnen worden blootgesteld aan kankerverwekkende of mutagene stoffen zijn in aanvulling op de reguliere maatregelen bij het werken met of in aanwezigheid van gevaarlijke stoffen specifieke regels van toepassing die zijn opgenomen in het Arbeidsomstandighedenbesluit (hoofdstuk 4, afdeling 2). Hieronder valt onder meer het vervangen van de stoffen wanneer mogelijk, het zoveel mogelijk beperken van de blootstelling aan de stoffen (ook onder de grenswaarde) en het bijhouden van een lijst met werknemers die worden of kunnen worden blootgesteld aan de kankerverwekkende of mutagene stoffen. In de risico-inventarisatie en -evaluatie moet een nadere beoordeling zijn uitgewerkt. Deze regelgeving is van kracht voor alle hoeveelheden van kankerverwekkende en mutagene stoffen, dus ook onder de in deze publicatie gestelde ondergrenzen voor de opslag. Voor reproductietoxische stoffen geldt in aanvulling op de reguliere maatregelen artikel 4.2a van het Arbeidsomstandighedenbesluit: het registreren van hoeveelheden, het vastleggen van het aantal werknemers en de wijze waarop met de stof wordt gewerkt.

De ondergrens voor de opslag van gevaarlijke stoffen die geclassificeerd zijn als CMR, is opgehoogd naar 25 kg. In de praktijk is gebleken dat de oorspronkelijke grens van 1 kg juist kon zorgen voor meer handelingen met de stof. Overigens zijn CMR-stoffen volgens de CLP- etikettering goed herkenbaar door het 'radiant man' symbool. Een dergelijk symbool bestaat niet binnen het ADR. Dit kan problemen opleveren met de herkenbaarheid van CMR-stoffen wanneer CLP-etikettering (nog) niet verplicht is, zoals bij het tijdelijk opslaan van gevaarlijke stoffen voor transport. Geconstateerd is dat een groot deel van de CMR-stoffen op basis van andere gevaareigenschappen ook een ADR-classificatie hebben. Op grond hiervan zullen deze stoffen alsnog in de opslag volgens PGS 15 terechtkomen.

Vervolg op volgende pagina

L3G 06.03.B.02 - Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen, Bijlage 1. Toepassingsgebied/ondergrenzen en vrijstellingen PGS 15 (versie 2016), Vervolg

De ondergrens voor de opslag van gevaarlijke stoffen, die alleen zijn geclassificeerd als CMR-stoffen is opgehoogd naar 25 kg. Geconstateerd is dat een groot deel van de CMR-stoffen ook ADR-classificaties heeft. Op basis van deze ADR-classificatie valt de desbetreffende stof onder de werkingssfeer van PGS 15. In overleg met I-SZW is gebleken dat de primaire doelstelling om CMR-stoffen onder PGS 15 te laten vallen, is gelegen in het voorkomen dat deze stoffen, in geval van een calamiteit, vrijkomen. Vooral bescherming van hulpverleners en werknemers is dan ook van belang. Bij kleine hoeveelheden (onder de 25 kg) is de kans gering op een calamiteit met ernstige (gezondheids)gevolgen buiten de inrichting. Hierom is de ondergrens van 1 kg opgehoogd naar 25 kg.

Hoofdstuk 5 (voorzieningen voor de tijdelijke opslag van gevaarlijke stoffen) is niet van toepassing op CMR-stoffen zonder ADR-classificatie. Voor de tijdelijke opslag geldt dat deze stoffen over het algemeen een korte periode binnen een inrichting aanwezig zijn. Daarnaast is de herkenbaarheid van deze stoffen erg lastig. De vervoersinformatie bij de producten geeft geen duidelijkheid of het een CMR-stof betreft. Omdat verpakkingen niet worden geopend in de ruimte waar tijdelijke opslag plaatsvindt, kan tijdens normaal bedrijf geen blootstelling plaatsvinden. De CMR-stoffen mogen dus tijdelijk worden opgeslagen tussen de overige goederen. Voor de tijdelijke opslag van CMR-stoffen zonder ADR-classificatie hoeft dus niet voldaan te worden aan de eisen uit hoofdstuk 5. De risico's voor werknemers worden via de verplichtingen in het Arbeidsomstandighedenbesluit geminimaliseerd.

Ook in hoofdstuk 10 is de werkingssfeer voor CMR-stoffen aangepast. De in hoofdstuk 10 opgenomen voorschriften, zijn met uitzondering van de verwijzing naar hoofdstuk 3, niet van toepassing op CMR-stoffen zonder ADR-classificatie in (tank)containers.

Voor de opslag in (tank)containers is het van belang dat bekend is waar deze stoffen aanwezig zijn en in welke (tank)containers. Daarom is de verwijzing naar hoofdstuk 3 wel van toepassing op de opslag van de CMR-stoffen. Ook hier is het zo dat de herkenbaarheid van de CMR-stoffen erg lastig is. Op de vervoersdocumenten staat niet aangegeven of een container CMR-stoffen bevat. Mochten er enkel CMR-stoffen zonder ADR-classificatie in een (tank)container aanwezig zijn, dan is het niet nodig dat aan de overige eisen, zoals bijvoorbeeld aanwezigheid blusleidingen, bereikbaarheid en wijze van stacking wordt voldaan. De CMR-stoffen in de (tank)containers zullen dus tussen de overige goederen kunnen worden opgeslagen. De risico's voor werknemers worden via de verplichtingen in het Arbeidsomstandighedenbesluit worden geminimaliseerd.

Vervolg op volgende pagina

L3G 06.03.B.02 - Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen, Bijlage 1. Toepassingsgebied/ondergrenzen en vrijstellingen PGS 15 (versie 2016), Vervolg

ADR-klasse 9

Uitsluitend de waterbezwaarlijke stoffen welke zijn ingedeeld in ADR-klasse 9 vallen onder de werkingssfeer van PGS 15. Deze stoffen worden aangeduid met de classificatiecode M6 en M7 (UN-nummer 3082 en UN-nummer 3077). Conform het ADR (voorschrift 5.2.1.8.3 'dode boom met visje') worden deze stoffen voorzien van een aanvullend etiket waarop wordt vermeld dat op basis van het ADR **geen** bijkomend gevaar is geconstateerd en dus ook niet als zodanig moet worden behandeld.

Stoffen die van ADR-klasse 3 zijn, kunnen van een extra etiket zijn voorzien waarop staat vermeld dat de stof waterbezwaarlijk is, maar dat betekent dus niet dat er aanvullende eisen gelden. Dit kan ook van toepassing zijn bij stoffen van de ADR-klasse 8. Indien in deze PGS wordt verwezen naar bijkomend gevaar, wordt dus niet bedoeld ADR-klasse 9. Indien ADR-klasse 9 wordt genoemd betreft het uitsluitend de waterbezwaarlijke stoffen.
